



# STENHUGGEREN

medlemsblad  
for  
**JYSK STENKLUB**

nr 2

1 april 1976

2 årgang

## Kontakt til Kongsberg

I Norge, Saggrende ved Kongsbergs nedlagte sølvmine, ligger en skøn gammel bjælkehusgård, og i den bor nordmanden Walter Lie.

Han vil gerne tage imod glade stennemennesker, idet han selv er en stor stenven - lidt tilbageholdende måske, men meget interessant. Hans stue er fyldt med kæmpekrystaller og de allerdejlige sten samt spændende ting og sager fra hans rejser. Han har blandt andet været med Thor Heyerdahl på Påskeøen. Fra sit stenbrud henter han serpentinsten, som han selv bearbejder i sit store værksted og laver fine bordplader af.

Hvis I besøger ham, så hils fra

Dolly Jacobsen

## En sommerferieoplevelse. (fortsat fra forrige nummer)

..... Næste dag forlagde vi vor residens til Andermatt på nordsiden af S. Gothard. Vi havde i mellemtiden fortrudt, at vi ikke havde købt den bjergkrystalgruppe, som vi havde set på dagen i forvejen til 350 sfr, og som var kommet ned i 200 sfr, inden vi endeligt havde forladt forretningen, og da Disentis kun lå ca. 1 times kørsel fra Andermatt, kørte vi dertil igen. Vi må nok være kommet for tidligt på dagen, for nu var humøret et helt andet. Vinflasken stod ganske vist på bordet, men han havde øjensynligt ikke nået at få ret meget af den. Dagen i forvejen var både han og konen meget bærede over at have fået besøg af de første fra Danmark, og vi var skiltes som gamle venner, der aldrig ville blive glemt. I dag var det nærmest, som om han aldrig havde set os. Da vi fortalte, at vi var kommet for at se på "gruppen", lod han, som om han ikke anede, hvilken gruppe, vi talte om. Der kom jo så mange, og han kunne ikke huske, hvad de forskellige havde set på. Vi forklarede så, hvilken gruppe det drejede sig om, og vi bød ham 150

sfr for den, men nu begyndte spillet forfra. Det var en gruppe, der var mindst 350 sfr værd, og vi kunne købe den eller lade være. Det var ham det samme. Han ville ikke høre tale om, at han den foregående dag havde tilbudt os den for 200 sfr. Efter 1/2 times snak syntes hans kone dog, at vi skulle have den for 200 sfr, og derved blev det trods fatters protester. Men hvis vi ville sælge den igen, skulle vi forlange mindst 700 sfr.

I heftet om Tessin havde vi også læst om en mineralhandler, der boede på banegårdspladsen i Göschenen. Hans fader havde i 1945 fundet en hule i bjergene over Göschenen. Hulen lå i 2800 m's højde, og efter en del arbejde kunne han komme ind i den og så da, at den rummede krytaller af ufattelig skønhed. Vinteren kom imidlertid og forhindrede ham i at arbejde videre det år. Han efterlod sit værktøj i hulen som tegn på, at det var hans hule, og så måtte han vente til næste sommer. Da gik han i gang igen, og ud af hulen huggede han den største røgkvartsgruppe, der nogensinde er bragt frem i dagens lys i hel tilstand i Europa. Ene mand fik han den slæbt hjem. Den vejede 180 kg.

På vor vej hjemad skulle vi selvfølgelig besøge forretningen i Göschenen, som nu drives videre af sønnen, der også hedder Peter Indergand. Og der i denne forretning i en lille by i Schweiz stod stadig dette naturens kunstværk af ufattelig skønhed og værdi. Vi anede ikke på forhånd, at den opbevarede der. Vi havde bestemt troet, at den forlængst var solgt til et museum, og at det var en model. Gruppen måler 90 x 60 cm i flademål og består af ca. 50 krystaller i en dyb brun farve så fantastisk vidunderlig, at vi ikke kan beskrive den. Den største af krystallerne måler 45 cm i højden, og alle er de fuldkomne. Er det nødvendigt at fortælle, at forretningen var fuld af en masse andre skønne mineraler, af hvilke en del nu befinder sig i vor samling. Falder Jeres vej op over St. Gothard en gang, må I ikke snyde Jer selv for synet af røgkvartsgruppen. Kør ind på banegårdspladsen i Göschenen og besøg Peter Indergand.

I bør også gøre en afstikker til Disentis-Muster, når I alligevel er på de kanter og besøge den gamle mand. Han hedder Aluis Maissen-Decurtins, og adressen er Lukmanierstrasse 91.

Aase og Niels Schjeldahl

### Litteratur

Der er indkommet en række boglister. Der bliver vel plads til dem efterhånden, lidt af gangen. K Munch anbefaler følgende biblioteksbøger:

Gemstones and minerals, (how and where to find them) af John Sinkankas.

The book of agates and other quartz gems af Lelande Quick.

Diamonds af Erik Bruton.

Kirsten Munch

Udstillingen

Efter en hidsig slutspurt kom udstillingen så på benene - og i rette tid. Det er nok for tidligt at forsøge at gøre slagets gang op, for i skrivende stund er det ikke helt ovre, men der er da god grund til i hvert fald at referere mange hørte og samstemmende bemærkninger om, at udstillingen er blevet over forventning både i omfang og kvalitet, ligesom der også er god grund til at glædes over et vældigt rykind !! - Mon der ikke fremkommer en rapport om begivenheden til næste gang ? -

red.

..... og så vil vi gerne bede Jer om, at I, såsnart udstillingen er ovre, sætter Jer hen og laver en detailleret kritik, ros og/eller risikodtages lige gerne, og gør det skriftligt. Meningen er at gemme vore erfaringer, så den næste udstilling kan blive endnu bedre. Tak ! ....

Udstillingskomiteen

Værkstedet . Mere om tromlepolering.

Vi har tidligere i STENHUGGEREN - nr 3 af 1/10 1975 - bragt en anvisning på, hvordan man kan gå til værks ved tromlepolering. Det kan vel ikke undre nogen, hvis denne populære gren af stensliberiet lokker en og anden "forsker" til at lede efter nemmere metoder. Vor formand er kommet undervejs med en ny recept, som herved gives videre:

Trin 1: Fyld ca 70 % af tromlens volumen op med sten. Kom heri slibepulver nr 400, 6 % af stenvægten. - Hertil vand, til stenene dækkes. Kør så med dette i ca. 3 1/2 uge, idet tiden afpasses til stenene.

Trin 2: Poler på sædvanlig vis.

Herved skulle man kunne spare ca. 4 dage og en del slibepulver. Der er iøvrigt vistnok mere om tromlepolering undervejs. red

tenvennerne, København, Bülowvej 34 B. kl 20.00.

PROGRAMMER:

Fredag 9 april. Mag. scient. Søren Floris om forsteninger.

Lørdag 8 maj. Tur til Sydsverige.

Kristi Himmelfartsdag-tur 27 - 30 maj til Harzen, via Gedser. 450 kr.

Den Fynske Stenklub. Højmeskolen kl 14.30.

Lørdag 3 april. Identifikation af sten og bytning.

Torsdag 13 - søndag 16 maj. Tur med bus via Frederikshavn til Dalsland nord for Göteborg. Overnatning på vandrehjem + forelæsning v/sv geologi i Göteborg + rejseomkostninger (bus + færge m. køje) vil ikke overstige 350 kr. Endeligt program foreligger endnu ikke.

Programmerne fortsætter næste side.

JYSK STENKLUB, PROGRAM

Lørdag 10 april kl 14.30 på Aaby bibliotek. Sidste møde før sommerferien. Bytte- og salgseftermiddag.

Torsdag 22 april kl 19.00 vil vi prøve noget nyt. Vi mødes ved Varna, hvorfra vi går langs stranden til Ørnereden. Vi håber at finde spændende ting, som er kommet herved i istiden. De af os, der har fluorescenslamper, vil tage dem med.

Søndag 2 maj. Vestjysk stenklub inviterer os på Limfjordstur. Vi kører i egne biler, men er du ikke selv kørende, skal der nok blive plads. Prisen er i så fald 20 kr til benzin. Mødestedet er denne gang ved Hasle kirke, Viborgvej, kl 08.00. Madpakke samt sædvanligt stenudstyr medbringes. Giv besked til Hanne Kunde senest 8 dage før.

Lørdag 22 maj. Fossiltur til Gram, Haderslev's Vesteramts oase. Mødested Viby Torv kl 08.00. Endeligt mødested i parken ved Gram slotskro kl 10.00, hvor vi spiser vores medbragte mad. Med Ove Bothner som leder tager vi til teglværket, hvor der kan findes hjattænder, krabbepoller og andre fossiler. Husk at medbringe gummistøvler, da der er meget fedtet i lergravene. (20 kr til benzin). Tilmelding til Hanne Kunde senest 8 dage før.

Søndag 13 juni. Tur til Irelde Næs. Findested for bl. a. svovlkis og tungspat. Medbring helst gummistøvler og ekstra tøj, da der kan være meget fedtet på lerskranterne. Mødested Viby Torv kl 09.00. Kun for medlemmer, der ikke tidligere har været der. Er udbyttet for lille, kan vi evt. køre til Nordfyn for at finde silkespat. Tilmelding til Hanne Kunde senest 8 dage før.

I september bliver der fællestur til Sydsverige med de sjællandske stenvenner. Mere herom i næste blad.

Bestyrelsen

Klubbernes medl. er velkomne til at deltage i hinandens arrangementer!

Indlæg til næste blad til redaktionen senest mandag 1 juni.

Bestyrelsen

Formand, H. Koch, Ollerupvej 16, 8270 Højbjerg, tlf 06-112502.

Sekretær, Hanne Kunde, Bøgevej 7, 8260 Viby J., tlf 06-140100.

Kasserer, Edda Larsen, Polarvej 13, 8200 Aarhus N, tlf 06-160394.

Hugo Tuver, Vrønding, 8762 Flemming, tlf 05-673134.

Hanne Sønnichsen, Regnersgade 9, 8260 Viby J., tlf 06-145572.

Redaktør, Sven Sønnichsen, Regnersgade 9, 8260 Viby J, tlf. 06-145572.